

- Themabijeenkomst interprofessioneel samenwerken
- Impact van complexe scheidingen op de ontwikkeling van jongeren

Gehechtheid

1

Hoe ontstaat we? In den beginne.....

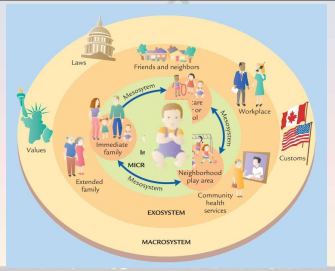
Epigenetisch landschap

Waddington 1957

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

2

Bio-ecologisch model

Bronfenbrenner 2006

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

3

Hechting bij resusaapjes (Harlow & Suomi, 1970)

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 4

4

Ainsworth en Bell 1970; Strange Situation Test

Hechting bij mensen

Veilig 60%	Onveilig - ambivalent 10%
Onveilig-vermijndend 20%	Onveilig - gedesorganiseerd 10%

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 5

5

Verdeling (meta-analyse): ook tehuizen

gehechtheidsstijlen

The first 20,000 strange situation procedures: A meta-analytic review
S. Madigan, R. Fearon, M. H. van Ijzendoorn, R. Douchinsky, C. Schwengel, M. J. Bakermans-Kranenburg, et al.

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 6

6

Hechtingsvisie herzien

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 7

7

(Van Ijzendoorn, 2008; Belsky, 1997, 2005)

Gene Exon Intron Exon

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 8

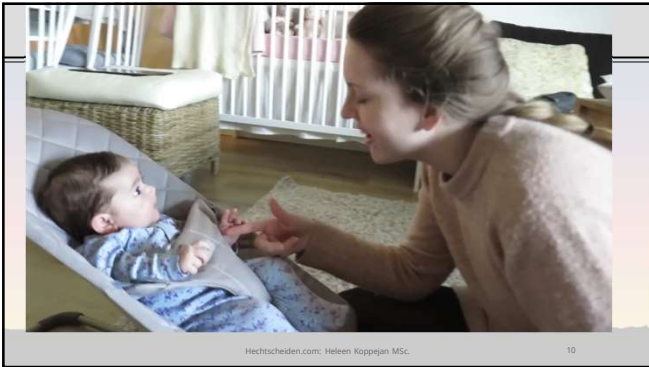
8

STILL FACE EXPERIMENT

Het gebruik van een telefoon (of tablet)

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 9

9

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 10

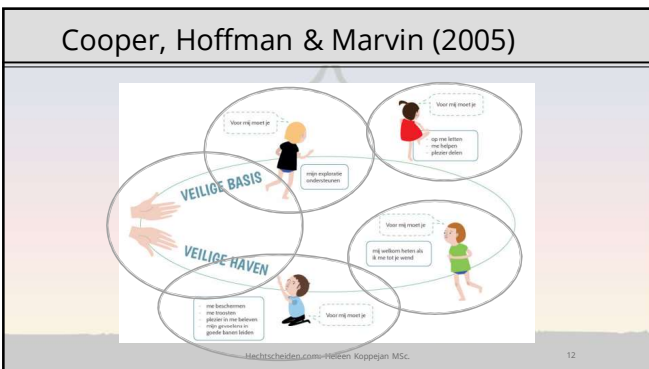
10

Kleindochter die raad weet met telefoon

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 11

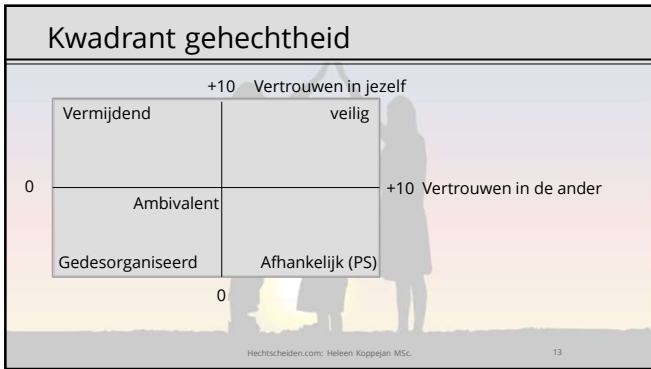
11

Cooper, Hoffman & Marvin (2005)

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 12

12

13

Gehechtheid

HET GEHECHTHEIDSBIOGRAFISCH INTERVIEW

Nederlandse vertaling en bewerking van het Adult Attachment Interview

M.H. van IJzendoorn
M.J. Bakermans-Kranenburg
A. van Busschbach
M.W.E. Lambermon
S.N. van Rijnort
C. de Ruiter
M.S. de Wolff
H.A. Zwart-Woudstra
M.T. Zwinkels

relatie versus autonomie

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 14

14

Kinder mishandeling – onveilige gehechtheid

Elke vorm van mishandeling die voor een kind bedreigend of gewelddadig is

Adverse childhood experiences (ACE's): 30-50% van de schoolgaande kinderen (>3)

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 15

15

Kindermishandeling: vormen

- **Lichamelijke verwaarlozing:** ouders of opvoeders komen gedurende langere tijd onvoldoende tegemoet aan de lichamelijke basisbehoeften van het kind. Het kind krijgt niet de zorg en verzorging waar het gezien zijn leeftijd en ontwikkeling behoefte en recht op heeft.
- **Psychische of emotionele mishandeling:** ouders of opvoeders stralen met hun houding en hun gedrag afwijzing en vijandigheid uit tegenover het kind. Ze schelden het kind regelmatig uit of maken het kind opzettelijk bang.
- **Psychische verwaarlozing:** ouders of opvoeders schieten doorlopend tekort in het geven van positieve aandacht aan het kind. Daarmee negeren ze structureel de basale behoeften van het kind aan liefde, warmte, geborgenheid en steun.
- **Lichamelijke of fysieke kindermishandeling:** alle vormen van lichamelijk geweld tegen een kind, zoals slaan met de vlakke hand of een voorwerp, schoppen, bijten, knijpen, krabben, aan haren trekken of brandwonden toebrengen.
- **Seksueel misbruik:** alle seksuele aanrakingen die een volwassene een kind opdringt. Door het lichamelijke of relationele overwicht, de emotionele druk, of door dwang en geweld van de volwassene kan het kind die aanrakingen niet weigeren.

Nederlands Jeugd Instituut Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 16

16

Prevalentie kindermishandeling

Percentage van het totaal aantal gevallen van kindermishandeling

Vorm	Percentage
emotionele verwaarlozing	36%
fysieke verwaarlozing	24%
emotionele mishandeling	11%
fysieke mishandeling	18%
seksueel misbruik	4%
overig	7%

Nederlands Jeugd Instituut Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 17

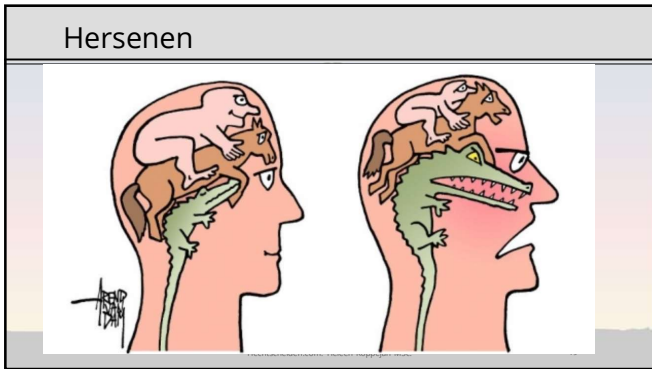
17

Het lichaam onthoudt

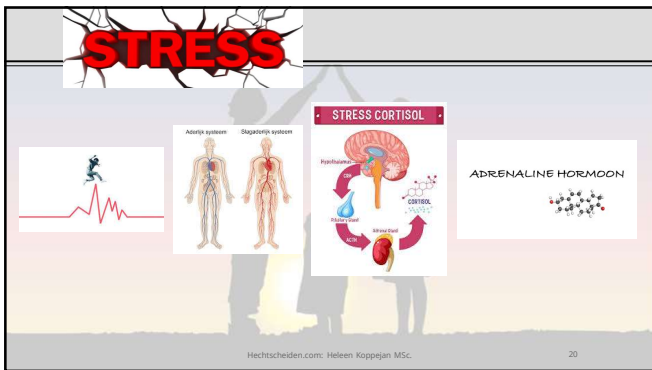
Het limbische systeem

Nederlands Jeugd Instituut Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 18

18

19

20

21

22

23

24

Zelfbeeld – beeld van anderen

- Snel boze reacties anderen registreren
- Geen beloningen verwachten
- Niet adaptief voor veilige situaties!

Van Harmelen, 2022 Hechtscheden.com: Heleen Koppejan MSc. 25

25

Effecten op het kind

- Versplintering van de ontwikkelingsvaardigheden

Hechtscheden.com: Heleen Koppejan MSc. 26

26

Effecten in het onderwijs

- Wanverhouding tussen bekwaamheden kind en verwachting onderwijssysteem

Hechtscheden.com: Heleen Koppejan MSc. 27

27

Effecten op hulpverlening

- Etiketten op het kind plakken

Hechtscheden.com: Heleen Koppejan MSc. 28

28

MAAR NIET: WAT IS JE OVERKOMEN?

Van belang is:
Niet buitensluiten
Maar verbinding zoeken

Hechtscheden.com: Heleen Koppejan MSc. 29

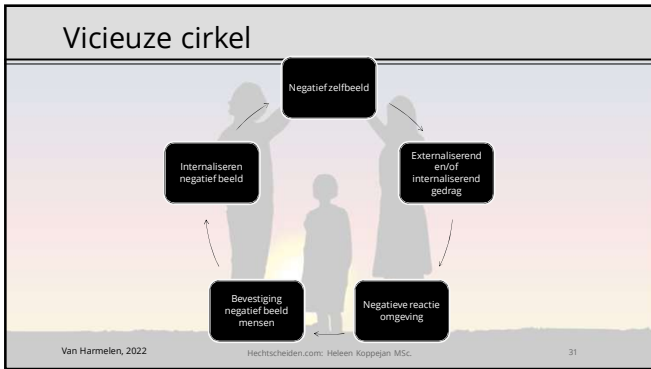
29

Gedragsproblemen (adolescentie)

Psychisch ontregelde kinderen

Hechtscheden.com: Heleen Koppejan MSc. 30

30

31

Meer weten?

On the left is the cover of the book 'Ouderonthechting Wetenschap, Praktijk en Recht' by Heleen S. Koppejan-Lutzke MSc. To the right, the URL <https://hechtscheiden.com/training.html> is displayed. The background shows silhouettes of a family against a sunset. Text at the bottom reads: 'Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.' with a small '32' in the corner.

32

DANK JE WEL VOOR JE AANDACHT

Vragen?

The slide features a silhouette of a family against a sunset background. A ribbon graphic is in the top left corner. Text at the bottom reads: 'Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.' with a small '33' in the corner.

33
